

ACC. N:R M. 8325: 1-2

Landskap: Småland

Upptecknat av: Fabian Karlsson

Härad: Konga

Adress: Boaryd, Väckelsång

Socken: Väckelsång

Berättat av:

Uppteckningsår: 1942

Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

See. för Arkiv,
N. V.

Boar till,

Atlas Over Svensk Folkkultur
Etnologiska avdelningen.

Frågelistor, sektion III nr 29 och 30.

Ocar

s. 1.

Tab III: 29

Ocar

" 5.

Tab III: 30

Skriv endast på denna sida!

Fågelistan, sektion III nr 29.

Oxar.

III : 29

1. Boaryds by samt för övrigt hela Fåckelsång socken.
2. Gäller gårdar om 1/8 och 1/4 mantals storlek.
3. I äldre tid utfördes de mesta körstorna vid jordbruket med oxar. Härst hade man för långressor på vägarna. Men för skogskörstora och till att "köra jor" användes oxar. Uppfödning av oxar har varit en av böndernas förnämsta inkomstkällor. Man lade särskild omsorg på stutar och lamde

dessas, men när de så väl till
och voro fullbandade sear, på
så där stolo till fjorton kvarter,
då köptes de till marknads
och såldes. Men man hade i
stället ett nytt par stutar
att lämna och börja köra med.
Hade man själv endast en
stut, då kunde man på mark-
nads köpa en till och para
dem samman. Eller om man
hade en stut eller ett över
par så såldes denne.
På större gårdar användes
större sear. Uppfödningen
av sear har varit Ladugårdens
bästa inkomst, ty avkastningen
från korna, utom vad hushållet

behövde, såsom smör och ost till avsalu, har sej blivit så mycket. De gamla bönderna brukade säga: "En hästskrabbe kan äta upp sej för vaa aua, men ran oee han göra pau sej i väkä le".

På torp och smågårdar har man könt med kor

4. På varje gård har förhållandet varit som här omtalats.

5. A. — — —

B. Över perioden 1850—1900.

C. Ännu längre tillbaka i tiden har uppfödningen av sear haft samma betydelse för ladugård och jordbruk.

D. Efter 1900 följade searna så

småningom försvinna, för
körorna började man mera
bruka hästar. Man gjorde jorden
stenfri och det gick för lång-
samt att bruka jorden med
oxar. Man började hålla mera
kor och dessa utfodrades bättre
än förr och gav större avkast-
ning. Efter 1915 har inga
oxar funnits i Boaryds by
och i hela socknen finnes
nummera troligen ej något
par oxar.

På mindre ställen kände ännu
att kor användas som dragare,
men detta är mera sällsynt.

6. Berättat av många äldre
i trakten. Även egna minnen.

Frågelista sektion III dnr. 30.

Oxok.

1. Boaryds by samt för övrigt hela Täckelsång socken.
2. Gäller gårdar med en storlek av $\frac{1}{8}$ och $\frac{1}{4}$ mantal.
3. Oxoket har varit något mer böjt på mitten och vid ändarna över searnas "mankar" (nackar) något kunnare och bundat meråt. Mitt över oket var ett ställ med järndulebar eller trähak, där okaringen hängde och kunde flyttas allt eftersom man ville lägga mera tyngd på den ena eller andra stenen.

I skets båda ändar var en pinne,
"åkapinnen", och i denna var en
"simme" (snöre) som bands i
"halsaknäppet". Detta var en
flat pinne med hål i över-
ändan och i den avsmalnande
nedre ändan tre eller fyra hål
i vilka snöret kunde bindas.
Den hängde i bindolet till
"hornstylen" mot stens inner-
sida eller "tesia" och bindolet
gick genom hålet i överändan.
I hornbindolet voro fastsydda
tvänne ringar av läder eller
tyg. De trädde över hornen.
Tommen vikades om hornen
och en ögla av den lades
om stens öra mot insidan.

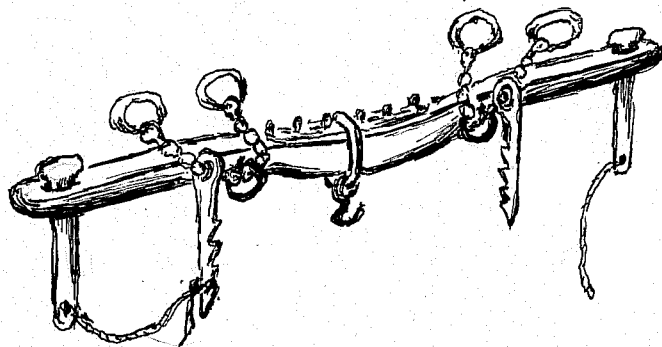
4. Någon annan sktyg är ej
känd, samma sk har använts
för oss och kor. Men sket
har varit något mindre för
kor och småstutar.
- 5 A. - - -
B. Avser tiden 1850-1900.
C. Det beskrivna sket är urgam-
malt. Träet till sket kunde
varje händig bonde själv snick-
ra till, men järnbeslagen fick
smiden göra.
D. Samma sk har använts både
före 1850 och efter 1900.
6. Berättat av trakten's äldring-
ar. Ögna minnen och iakt-
tagelser.

ACC. N:R Ma. 8325: 8
Landskap: Småland Upptecknat av: Fabian Carlsson
Härad: Konga Adress: Boaryd, Väckelsång
Socken: Väckelsång Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1942 Född år 1894 i Boaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Oxok.

Skriv endast på denna sida!